

ERIC FRATTINI

Sfânta Alianță

500 de ani de spionaj la Vatican

Ediție îngrijită de RĂZVAN DOLEA

Traducere de ZULLY MUSTAFA

Eric Frattini s-a născut pe data de 15 decembrie 1963 la Lima mutându-se mai apoi cu familia (soția Silvia și fiul Hugo), în Spania. A început cariera ca jurnalist, fiind reporter de teren participant în diverse conflicte de amploare, iar mai apoi, după nașterea fiului său Hugo alege cariera de scriitor, căreia i-a dedicat și îi dedică o mare parte din timp.

A trăit în mai multe locuri: Tahiti (Polinesia), Asunción (Paraguay), Beirut (Liban), Nicosia (Cipru) și Ierusalim.

Este membru al „Asociației de Presă din Madrid“, „Organizația corespondenților străini în Israel“, „Asociația Jurnaliștilor Palestinieni în Teritoriile Ocupate“

A luat parte la mai multe conflicte internaționale: sfârșitul războiului din Liban, războiul Iraniano-Irakian, conflictul din fâșia Gaza, războiul din Golf, războiul din Kurdistan și cel din Cecenia.

A realizat diverse documentare pentru Televiziunea spaniolă, Tele 5, Antena 3 TV și Canal Historia și a intervievat figuri proeminente precum: Yasser Arafat, Isaac Rabin, Shimon Peres, Ariel Sharon, Hosni Mubarak, Nelson Mandela, Colin Powell, Henry Kissinger, James Baker și Jimmy Carter.

Participant activ în dezbateri politice în diferite programe și canale de televiziune precum: „Jurnalul de noapte“ — de la Telemadrid, „Lacos X Madrid“ — Ondas X TV și „Cuarto Millenio“ — Cuarto.

În 1988 a traversat Oceanul Pacific, de la Peru până la Insula Nukuhiva (Arhipleagul Marchizelor). A străbătut Australia într-un Land Rover (de la Cooktown la Darwin și Insula Borneo, de la Balikpapan la Kalimantan) și Africa Subsahariană (de la Argel la Dakar) într-un camion.

A participat la curse de automobile clasice precum MG Classic (2004 — ocupând locul 1), respectiv 2005 (locul 1), la Mini Cooper în 2006 (locul 2).

A fost câștigătorul trofeului *Polo Postoloboso* din Octombrie 2003.

Este recunoscut datorită expertizei sale în spionaj internațional și problemele Vaticanului.

Oferă astfel cititorilor o scriitură clară, provocatoare și bogată în detalii și informații interesante și cu o mare doză de intrigă și suspans.

Înainte de atentatul de la 11 septembrie 2002 a fost singurul interesat de multimilionarul care proclama „Jihadul“ și terorismul internațional — Osama Bin Laden (personaj complet necunoscut și neinteresant până la momentul atentatului). Astfel, cu 4 luni înainte de 11 septembrie 2002 apare o biografie a lui Bin Laden, devenită bestseller abia după atentat.

„Pentru fiecare operațiune de spionaj, există o misiune oficială și alta secretă, ascunsă cu mare măiestrie. Misiunea oficială trebuie să se pună de acord cu regulile societății și să le respecte. Dar ceea ce se află ascuns, motivul real al misiunii, trebuie să-și găsească maniera potrivită în care aceasta să fie dusă la îndeplinire.“

John Le Carré, *Spionul perfect*

INTRODUCERE

Papalitatea, autoritatea supremă a Bisericii catolice, este cea mai veche organizație din lume, singura care a fost odată o instituție înfloritoare în Evul Mediu, un actor privilegiat în perioada Renașterii, una din protagonistele Reformei și Contra-Reformei, a Revoluției franceze și a erei industriale, dar și a ascensiunii și decăderii comunismului. De-a lungul secolelor, papii, agățându-se de faimoasa lor „infaibilitate“, au jucat un rol important și au avut un mare impact social asupra faptelor istorice. În studiul său asupra istoriei protestatismului, istoricul Thomas Babington afirmă că papii au știut să așeze în centru Biserica, dar și să atenueze, chiar să ascundă influența lor asupra evenimentelor istorice, și insistă pe abilitatea lor de a se adapta la diferitele mișcări sociale apărute de-a lungul timpului, și de a și le însuși.

Napoleon Bonaparte considera papalitatea „una dintre cele mai frumoase meserii din lume“, iar Adolf Hitler spunea despre ea că este „una dintre cele mai periculoase și delicate profesii a lumii politice“. Napoleon compara forța unui singur papă cu cea a unei armate de două sute de mii de bărbați. Este adevărat că de-a lungul istoriei, papalitatea a avut întotdeauna două fețe: una a Bisericii catolice din lumea întreagă, și una a celei mai mari puteri politice de pe planetă. În timp ce pe de o parte papii binecuvântau oamenii simpli, pe de alta, primeau ambasadorii și șefii de stat ai altor țări, sau își trimiteau reprezentanții diplomatici și delegații în misiuni speciale.

Această putere a dus ca foarte mulți oameni să-i privească pe papi înainte de toate ca pe „părinți ai prinților“ și-abia apoi ca „vicari ai lui Christos“. Suveranii pontifi au cerut pentru actele lor, și aceasta încă din secolul VIII, întâietatea și jurisdicția universală; acestea le-au fost acordate în 1931, în urma creării postului de Radio-Vatican, care le-a permis stabilirea unui contact permanent cu lumea. În timpul Reformei, Luther, referindu-se la papalitate, a calificat-o ca un rău uman superfluu. Istoricul catolic lord Acton critică centralizarea excesivă a papalității și, după o călătorie la Roma, afirmă că: „puterea corupte și puterea absolută corupe la modul absolut“.

Istoria Sfintei Alianțe, serviciul de spionaj al Vaticanului, nu poate fi adusă la lumină independent de istoria fiecărui papă în parte, iar aceasta, la rândul său, nu poate fi rostită independent de istoria Bisericii catolice. Este foarte clar că fără catolicism, nici un papă n-ar fi existat și, așa cum a scris Paul VI în *Ecclesiam Suam*, „fără papă Biserica catolică n-ar mai fi fost deloc catolică“. Este absolut sigur însă că, fără puterea reală pe care papii au avut-o, Sfânta Alianță n-ar fi existat și cu atât mai puțin gruparea Sodalitium Pianum¹. Amândouă fac parte din angrenajul la construirea căruia au contribuit: Sfânta Alianță de la fondarea sa în 1566, din ordinul lui Pius V și Sodalitium Pianum (SP), de la înființarea sa în 1910, din ordinul lui Pius X.

Un alt istoric, Carlo Castiliogni, autorul uneia dintre cele mai bune enciclopedii despre papi, scrie: „Tripla tiară purtată de pontifi simbolizează fără nici o îndoială puterea pe care o au în ceruri, pe pământ și în lumea clandestină (*underworld*)“². Această afirmație se explică foarte simplu: în Cer papa îl are pe Dumnezeu, pe pământ, pe el însuși, iar în lumea clandestină (*underworld*) are Sfânta Alianță.

Deși autoritatea papală s-a schimbat încetul cu încetul, în funcție de modernizările, transformările politicii și economiei actuale, spionii Vaticanului n-au avut ca singură preocupare decât interesele Bisericii. Experții Vaticanului afirmă că Biserica și structurile papale n-au renunțat niciodată la imaginea lor imperială, observând că acele caracteristici ale unui cult consacrat unei persoane imperiale, au fost pur și simplu transferate asupra celei papale.

Cei 40 de papi care au guvernat, sau mai exact „au domnit“, de când a fost creată Sfânta Alianță, începând cu Pius V până la Ioan Paul II, s-au confruntat cu decreștinizarea și schismele, revoluțiile și dictaturile, colonizările și expulzările, persecuțiile și atentatele, războaiele civile și mondiale, asasinatele și sechestrările. Sfânta Alianță a fost un puternic instrument folosit în realizarea obiectivelor politicii papilor.

Între secolele XVI și XVIII, papalitatea și Sfânta Alianță au avut de înfruntat inamici care purtau numele de: liberalism, constituționalism, democrație, republicanism, socialism. În secolele XIX și XX, acești inamici s-au transformat în: darwinism, americanism, modernism, rasism, fascism, comunism, totalitarism, revoluție sexuală. În secolul XXI, ei vor fi intruziunea științelor în problemele religioase, blocul politic unic, suprapopularea, feminismul, agnosticismul social.

¹ Serviciul de contraspionaj al Vaticanului, numit Sodalitium Pianum (Asociația lui Pius), sau SP, va fi creat oficial în 1910 din ordinul lui Pius X.

² Cuvântul englez *underworld* are mai multe sensuri: infernul, lumea de dedesubt, zona interlopă, periferia societății.

Aceasta arată că politica Vaticanului și serviciul ei secret au funcționat întotdeauna în paralel, utilizând diferite metode pentru atingerea unui singur scop. Pe de o parte, papa negocia paralizarea măsurilor contrare Romei, iar pe de altă parte, Sfânta Alianță și Ordinul Negru interveneau în distrugerea dușmanilor papalității.

David Rizzio, Lamberto Macchi, Roberto Ridolfi, James Fitzmaurice, William Parry, Marco Antonio Massia, Giulio Alberoni, Alessandro de Medici, Giulio Guarnieri, Tebaldo Fieschi, Charles Tournon, John Bell sau Giovanni DaNicola au fost câțiva dintre agenții Sfintei Alianțe ale căror operațiuni au schimbat cursul istoriei începând cu mijlocul secolului XVI până în zilele noastre.

Ludovico Ludovisi, Lorenzo Magaloti, Olimpia Maidalchini, Sforza Pallavicino, Paluzzo Palluzzi, Bartolomeo Pacca, Giovanni Battista Caprara, Annibale Albani, Pietro Fumasoni-Biondi sau Luigi Poggi au fost câțiva dintre cei mai puternici patroni ai spionajului pontifical, care au decis și au ordonat, întotdeauna în numele credinței, operațiuni secrete, asasinate politice și de stat, sau simple „lichidări“ de personaje secundare, care interferau cu politica papei sau cu cea a lui Dumnezeu pe pământ.

În cadrul diplomației pontificale, au fost asasinați regi, au fost otrăviți diplomați, au fost susținute facțiuni în conflict, s-au închis ochii asupra catastrofelor și holocaustului, au fost finanțate grupări teroriste și dictaturi sud-americe, au fost protejați criminali de război și au fost spălați bani ai mafiei, au fost manipulate piețe financiare și au fost provocate falimente bancare sau au fost condamnate conflicte, în timp ce se vindeau arme beligeranților; toate acestea în numele Domnului, al Sfintei Alianțe și al Sodalitium Pianum, instrumente ale acestei diplomații.

De când închizitorul Pius V a fondat spionajul Vaticanului în sec. XVI, cu singurul scop de a se debarasa de eretica Elisabeta I a Angliei și de a o pune pe tron pe catolica Maria Stuart, Statul Vatican nu a recunoscut niciodată existența Sfintei Alianțe sau a Sodalitium Pianum, chiar dacă operațiunile lor au fost un „secret al lui Polichinele“. Simon Wiesenthal, celebrul vânător de naziști, a declarat într-un interviu: „Cel mai bun serviciu de spionaj din lume și cel mai eficace pe care-l cunosc este cel al Vaticanului“. Cardinalul Luigi Poggi, supranumit și „spionul papei“ (Ioan-Paul II) a adus una dintre cele mai mari modernizări Sfintei Alianțe, grație strânselor sale contacte pe care le-a întreținut cu Mossadul israelian. A permis serviciilor secrete israeliene să dejoace un atentat împotriva primului ministru Golda Meir, în timpul uneia dintre vizitele sale în Italia. Poggi a mai fost însărcinat, trecând prin IOR-ul („banca Vaticanului“) lui Paul Marcinkus, să îndrepte fondurile Vaticanului spre finanțarea sindicatului „Solidaritatea“, în

fruntea căruia era Lech Walesa — operație condusă de Sfânta Alianță împreună cu CIA, reprezentată de William Casey.

De-a lungul celor cinci secole de existență, imensa umbră a Sfintei Alianțe a planat deasupra numeroaselor evenimente și aspecte ale istoriei; luptele împotriva Elisabetei I a Angliei; masacrul din noaptea Sfântului Bartolomeu; aventura Invincibilei Armade; asasinatele lui Wilhelm de Orania și Henric al IV-lea; războiul de succesiune la tronul Spaniei sau criza cardinalilor Richelieu și Mazarin în Franța; atentatul împotriva regelui José I al Portugaliei; Revoluția franceză, apoi Austerlitz; ascensiunea și căderea lui Napoleon; războiul de Secesiune din America și războiul de independență din Cuba; relațiile secrete cu împăratul Wilhelm II din timpul Primului Război Mondial sau cele cu Adolf Hitler din cel de-al Doilea Război Mondial; „Aurul Croației“ și organizația „Odessa“; lupta împotriva grupării teroriste „Septembrie Negru“, a lui Carlos *Șacalul* sau împotriva comunismului; finanțele obscure ale IOR și relațiile sale și mai obscure cu francmasoneria, mafia și traficul de arme; și, în sfârșit, crearea de companii în paradisurile fiscale sau finanțarea dictatorilor de dreapta, precum Anastasio Somoza sau Jorge Videla.

De-a lungul celor cinci secole, societățile secrete care au depins de Sfânta Alianță, ca Cercul Octogonus sau Ordinul Negru, au realizat operațiuni secrete pentru serviciile de spionaj al altor țări, cum ar fi Mossad sau CIA. În timp ce acestea luptau cu un dușman definit, terorismul arab sau comunismul „malefic“, Sfânta Alianță a știut să se adapteze epocilor și situațiilor marcate de suveranii pontifi. Întrucât, cum a zis într-o zi prea-puternicul cardinal Paluzzo Paluzzi, capul Sfintei Alianțe pe la mijlocul secolului XVII: „dacă un papă ordonă ca cineva să fie lichidat în numele credinței, acest lucru se va face fără discuție. Este vrerea lui Dumnezeu, iar noi (Sfânta Alianță), brațul său executiv“.

Această carte nu este decât o trecere scurtă prin „lungul“ parcurs de cinci secole al istoriei operațiunilor ascunse ale puternicului serviciu de spionaj al Statului și al Cetății Vatican. Preoții-agenți ai serviciului de spionaj papal — Sfânta Alianță — și ai serviciului de contra-spionaj — Sodalitium Pianum — au ucis, furat, conspirat și trădat în numele lui Dumnezeu și al credinței catolice, din ordinul suveranului pontif. Spionii papei au fost simbolul perfect al devizei: „Prin cruce și spadă“. Toate faptele relatate în aceste pagini sunt reale; toate personajele semnalate au existat cu adevărat.

El Tamaral, 2004

Între Reformă și o Nouă Alianță (1566-1570)

„Căci v-am spus de multe ori, și vă mai spun și acum, plângând: sunt mulți care se poartă ca vrăjmași ai crucii lui Hristos“

Filipeni 3, 18

Există mai multe versiuni în ceea ce privește identitatea adevăratului fondator al Sfintei Alianțe, serviciul de informații al Vaticanului. Dar cel care a înființat și a organizat în 1566 primul serviciu de spionaj pontifical a fost Papa Pius V (1566-1572), cu scopul de a lupta împotriva protestantismului reprezentat de Elisabeta I a Angliei.

Protejat de puternicul cardinal Gian Pietro Carafa (viitorul papă Paul IV), Antonio Ghislieri (viitorul Pius V) este convocat la Roma pentru a-și asuma conducerea unei misiuni speciale și este însărcinat să creeze un fel de serviciu de contra-spionaj. Acesta trebuia să culegă informații despre toți cei care violează preceptele papale și dogmele Bisericii, ca mai apoi Inchiziția să îi poată judeca.

Tânărul preot este atras de societățile secrete și, în ochii săi, Sfântul Oficiu este unul dintre cele mai puternice la acea vreme. Munca depusă de agenții lui Ghislieri în regiunile Como și Bergamo reține puternicilor Romei. În mai puțin de un an, aproape o mie două sute de oameni, agricultori și nobili, au fost judecați de tribunalul Inchiziției. Mai mult de două sute au fost declarați vinovați, după ce au fost supuși unor torturi îngrozitoare și apoi executați.

Tortura cu funia, foarte folosită pe vremea aceea, consta în a prinde mâinile presupusului eretic la spate de o funie fixată de tavan și apoi a-l ridica pe prizonier. O dată corpul suspendat în aer, era lăsat brusc să cadă la un metru de podea, astfel încât violența cu care se scutura trupul condamnatului îi disloca extremitățile.

O altă tortură, foarte des utilizată, era cea a apei. Călăii întindeau victima pe o suprafață de lemn în formă de canal, apoi introduceau o

cârpă fină pe gât, înmuiată în apă, în timp ce-i blocau nasul, victima nemaiputând să respire. Apoi îi turnau apă pe gură și în nări, deși nefericitul nu putea să respire. Până când medicul Inchiziției lua decizia să pună capăt acestei torturi, mulți acuzați sucombau deja.¹

În 1551, ca mulțumire pentru serviciile aduse, Antonio Ghislieri este propus de Carafa inchișitor general la Roma, sub pontificatul lui Iulius III (1550-1555). Cu Ghislieri la conducere, congregația Sfântului Oficiu are toate posibilitățile ca să-și atingă obiectivele pe care și le-a propus. În primul rând, este dusă la bun sfârșit o reformă a Consiliului Suprem, iar Papa numește un grup de cardinali însărcinat să-l controleze. Acești prelați dețin, la nevoie, funcțiile de judecatori și de consilieri ai papei atunci când trebuie judecate personaje eminente ale societății romane.

Ghislieri este cel care, la începutul anului 1552, stabilește cele șapte delikte susceptibile de a fi judecate de tribunalul Sfântului Oficiu: erezia; suspiciunea de erezie; cei care îi protejau pe eretici; magia, vrăjitoria și farmecele; blasfemismul; cei care se împotriveau autorităților sau agenților Inchiziției; cei care distrugeau, ultragiau sau violau sigiliile sau simbolurile Sfântului Oficiu.

Începând cu acel an, Ghislieri a organizat în întreaga Romă o adevărată rețea de spioni. Aceștia operau din bordelurile orașului până în bucătăriile palatelor nobililor romani. Toate informațiile culese de agenții Inchiziției erau personal transmise lui Ghislieri, prin două metode: fie prin viu grai, fie prin ceea ce se chema *Informi Rosso* („Raportul roșu”). Acesta din urmă era un mic pergament, rulat într-o panglică roșie, care purta însemnele Sfântului Oficiu. După legile de-atunci, rupțura pecetei era pedepsită cu moartea imediată. Agenții lui Ghislieri scriau în el toate informațiile care acuzau, deseori fără nici o dovadă, un cetățean al Romei de violarea regulilor Bisericii — informații susceptibile de a fi studiate după aceea, în fața tribunalului Inchiziției. În acest scop, *Informi Rosso* era depus într-o cutie de scrisori din bronz, de dimensiuni mici, la sediul roman al Sfântului Oficiu.

De-a lungul timpului, inchișitorul general instaurează una dintre cele mai vaste și mai eficiente rețele de spioni și constituie cele mai bune arhive, care centralizează datele personale ale cetățenilor Romei. Nimeni nu vorbește fără permisiunea lui Ghislieri și nimic nu mișcă pe străduțele orașului fără ca inchișitorul general să fie pus la curent. Asemenea se întâmplă și în interiorul Vaticanului, nimeni nu scoate un cuvânt fără ca inchișitorul general să fie informat.

La 23 mai 1555, după scurtul pontificat al papei Marcel II, care a durat mai puțin de o lună, cardinalul Gian Pietro Carafa, fără nici o

¹ L. GALLOIS, *Historia general de la Inquisición*.